

CS

CS

CS



EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 16.3.2011
KOM(2011) 125 v konečném znění

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Odstranění nejistoty ve věci majetkových práv mezinárodních párů

{KOM(2011) 126 v konečném znění}
{KOM(2011) 127 v konečném znění}
{SEK(2011) 327 v konečném znění}
{SEK(2011) 328 v konečném znění}

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ

Odstranění nejistoty ve věci majetkových práv mezinárodních párů

1. ÚVOD

Hlavním cílem vytváření evropského soudního prostoru je poskytnout občanům Evropské unie právní jistotu a snadný přístup ke spravedlnosti v situacích, kdy má jejich případ přeshraniční rozměr. Evropská unie za tímto účelem přijala různá opatření.

Zpráva o občanství EU za rok 2010, kterou Komise předložila 27. října 2010¹, však ukázala, že plnému výkonu práv vyplývajících z občanství Unie, a zejména práva na volný pohyb, stále ještě brání řada překážek. Komise zjistila, že mezi ně patří nejistota ohledně vlastnických práv mezinárodních párů tvořených mimo jiné státními příslušníky různých členských států, nebo manželských párů, které žijí jinde než ve své zemi původu.

Z přibližně 122 milionů manželství v EU jich má tento přeshraniční rozměr přibližně 16 milionů (13 %). V roce 2007 na ně připadalo z 2,4 milionu sňatků uzavřených v EU přibližně 300 000, totéž platí pro 140 000 (13 %) z 1 040 000 rozvodů, ke kterým v EU došlo ve stejném roce. Kromě toho bylo 8 500 mezinárodních registrovaných partnerství ukončeno rozlukou a 1 266 úmrtím jednoho z partnerů.

V důsledku přetrvávajících rozdílů mezi jednotlivými vnitrostátními právními systémy smíšené páry při správě svého majetku často čelí netušeným a někdy nepříznivým následkům.

Jestliže svazek zanikne rozvodem, rozlukou nebo úmrtím jednoho z manželů, čeká na bývalý manželský pár nebo pozůstalého řada problémů souvisejících s rozdělením majetku získaného během společného života, jak o tom svědčí následující případ:

Řecko-maďarský pár uzavře manželství v Řecku a stráví tam první tři roky společného života. Potom se přestěhuje do Maďarska. Po dvou letech strávených v Maďarsku se manželství rozpadne. Podle řeckého práva se vypořádání majetkových poměrů v manželství řídí řeckým právem za použití kolizní normy (hraničním určovatelem je místo obvyklého společného bydliště manželů v době uzavření manželství). Naopak podle maďarské kolizní normy se vypořádání majetkových poměrů v manželství musí řídit maďarským právem (hraničním určovatelem je místo obvyklého společného bydliště manželů v době rozvodu).

Jak tedy určit příslušný soud? Manželský pár žil v Řecku, ale i v Maďarsku. Má se tedy kvůli vypořádání majetkových poměrů obrátit na řecké, nebo na maďarské soudy?

Pokud se ve výše uvedeném případě manžel maďarského původu domnívá, že by pro něj mohlo být maďarské právo výhodnější, protože lépe ochrání jeho zájmy, může se rychle obrátit na maďarský soud. V takovém případě se mluví o „nepřiměřeném

¹ Zpráva o občanství EU za rok 2010: odstranit překážky pro výkon práv občanů EU – KOM(2010) 603.

spěchu k soudu“. Současná pravidla tedy lépe informovanému manželovi umožňují zahájit řízení, a oslabit tak druhého z manželů.

Podle pravidel, která v současnosti platí v oblasti majetkových poměrů mezinárodních párů, není možné této situaci zabránit a není zaručena potřebná právní jistota pro správu a rozdělení majetku daného páru.

2. PRAVNÍ RÁMEC

Evropská unie v současné době připravuje politiku směřující k usnadnění života občanů, zejména mezinárodních párů, které se nacházejí v situaci s přeshraničním rozměrem.

Přijala proto různé nástroje mezinárodního práva soukromého v oblasti rodinného práva, zejména nařízení „Brusel IIa“ ze dne 27. listopadu 2003² a nařízení „Řím III“ ze dne 20. prosince 2010³.

Jestliže se mezinárodní pár rozhodne ukončit manželství rozvodem nebo rozlukou, pravidla nařízení „Brusel IIa“ jim umožní stanovit, jaký soud je příslušný rozhodovat o jejich rozvodu, jak rozhodnutí o zániku jejich manželství může být předáno jedním členským státem druhému a jak se uznává a provádí v jiném členském státě než v tom, v němž bylo vydáno.

Cílem nařízení „Řím III“ je tato pravidla doplnit tím, že se manželům poskytne možnost zvolit si právo, které se použije na jejich rozvodové řízení. Nařízení je výsledkem posílené spolupráce⁴ v oblasti rozhodného práva ve věcech rozvodu a je prvním případem posílené spolupráce.

Uvedené právní nástroje poskytují manželům právní jistotu, předvídatelnost a větší pružnost při rozvodovém a rozlukovém řízení. Umožňují určit rozhodné právo a příslušný soud na základě objektivních kritérií.

Žádné ustanovení těchto právních nástrojů však neřeší otázky mezinárodního práva soukromého související s majetkovými poměry mezinárodních párů.

Stejně tak je tomu i v případě návrhu nařízení ve věcech dědictví, který se v současné době projednává⁵. Cílem tohoto návrhu je umožnit osobám žijícím na území Evropské unie předem uspořádat své dědictví a účinně zaručit práva dědiců a dalších osob spřízněných se zesnulým, jakož i věřitelů zůstavitele. Návrh se však nezabývá majetkovými aspekty manželství a registrovaného partnerství.

² Nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 ze dne 27. listopadu 2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000 (Úř. věst. L 338, 23.12.2003, s. 1).

³ Nařízení Rady (EU) č. 1259/2010 ze dne 20. prosince 2010, kterým se zavádí posílená spolupráce v oblasti rozhodného práva ve věcech rozvodu a rozluky (Úř. věst. L 343, 29.12.2010, s. 10).

⁴ Do této posílené spolupráce je zapojeno 14 členských států: Belgie, Bulharsko, Francie, Itálie, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Slovinsko a Španělsko.

⁵ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a úředních listin ve věcech dědictví a vytvoření evropského dědického osvědčení – KOM(2009) 154.

3. OTÁZKY SOUVISEJÍCÍ S MAJETKEM: DŮVODY PRO PŘIJETÍ DALŠÍCH OPATŘENÍ

Ve Stockholmském programu Otevřená a bezpečná Evropa, která slouží svým občanům a chrání je,⁶ Evropská rada nedávno požádala o rozšíření zásady vzájemného uznávání na oblasti, které mají zásadní význam pro každodenní život občanů. Otázky související s majetkovými poměry v manželství a důsledky rozpadu manželství na majetek jsou mezi těmito oblastmi výslovně uvedeny⁷.

Evropský parlament⁸ rovněž podpořil iniciativu Komise ve věci majetkových poměrů v manželství a zdůraznil, že v oblasti občanskoprávního soudnictví musí být prioritou uspokojování potřeb vyjádřených občany zjednodušením právních mechanismů a zavedením jednodušších, čitelnějších a přístupnějších postupů.

Komise již v červenci 2006 zveřejnila Zelenou knihu o kolizním právu v oblasti úpravy majetkových poměrů v manželství⁹, zabývající se převážně otázkou soudní příslušnosti a vzájemného uznávání. Díky tomu bylo možné zahájit rozsáhlou veřejnou konzultaci, jejíž výsledky potvrdily, že je nutné mít k dispozici evropské právní nástroje, které by se týkaly jak majetkových poměrů v manželství, tak majetkových důsledků registrovaných partnerství.

Komise se domnívá, že je nutné plně reagovat na očekávání občanů doplněním současného právního rámce o ustanovení týkající se majetkových poměrů. Z tohoto důvodu a v souladu se závazky uvedenými ve Zprávě o občanství za rok 2010 předkládá návrhy, jejichž cílem je poskytnout jasnou evropskou odpověď na otázky, které si ve výše uvedených oblastech kladou mezinárodní páry.

4. PŘÍSTUP, KTERÝ VE PROSPĚCH OBČANŮ VYCHÁZÍ Z MEZINÁRODNÍHO PRÁVA SOUKROMÉHO

Nakládání s majetkem manželů během společného života i při zániku manželského svazku se řídí vnitrostátním právem členských států.

Hmotněprávní úprava majetkových poměrů v manželství se v jednotlivých členských státech liší, i když většina členských států rozlišuje mezi zákonným a modifikovaným režimem. Zákonný režim se použije, pokud se manželé nedohodli na použití jiných předpisů. Pokud manželé provedli volbu, mluví se o modifikovaném režimu.

Majetek, který manželé vlastní nebo získali, bude v závislosti na použitých právních normách považován za majetek jednoho nebo obou manželů. V systému spoluvlastnictví se část majetku nebo veškerý majetek, který jeden z manželů vlastní či získal, stanou společným jměním, tedy vlastnictvím obou manželů, zatímco v systému výlučného vlastnictví, patří

⁶ Úř. věst. C 115, 4.5.2010.

⁷ Tyto otázky byly zařazeny již v roce 1998 do Vídeňského akčního plánu, Úř. věst. C 19, 23.1.1999, a o dva roky později do Programu vzájemného uznávání rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. C 12, 15.1.2001).

⁸ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 25. listopadu 2009 o sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o prostoru svobody, bezpečnosti a práva ve službách občanům – Stockholmský program – a usnesení Evropského parlamentu ze dne 23. listopadu 2010 o aspektech akčního plánu provádění Stockholmského programu v oblasti občanského, obchodního a rodinného práva a mezinárodního práva soukromého.

⁹ KOM(2006) 400 – Zelená kniha o kolizním právu v oblasti úpravy majetkových poměrů v manželství, zabývající se převážně otázkou soudní příslušnosti a vzájemného uznávání (SEK(2006) 952)

majetek buď jednomu, nebo druhému z manželů. Tyto obecné zásady jsou právními předpisy členských států provedeny různě.

Registrované partnerství se týká společného života dvou osob, které žijí v páru a které svůj svazek zaregistrovaly u veřejného orgánu státu svého bydliště. Jedná se o nový svazek, který zatím do svých právních předpisů zavedlo čtrnáct členských států¹⁰. Stejně jako manželství má i registrované partnerství dopady na majetek partnerů podle vnitrostátního práva. Rozdíly v právu jednotlivých členských států jsou ještě výraznější než rozdíly zmíněné v případě manželství.

Rozdíly mezi členskými státy neexistují jen v případě hmotného práva, ale členské státy velice odlišně uplatňují i pravidla mezinárodního práva soukromého použitelného na vlastnická práva mezinárodních párů. Tato situace nezaručuje párům, které se rozhodly využít svého práva na volný pohyb, uspokojivou právní jistotu.

Vzhledem k těmto rozdílům lze pro zajištění nezbytné právní jistoty občanů na evropské úrovni uvažovat o jednom ze tří následujících postupů:

- první možností, která se již uplatňuje v praxi, je ponechat členským státům úkol najít řešení v rámci bilaterálních dohod. Příkladem takového postupu je například francouzsko-německá dohoda z února 2010¹¹. I v případě, že jsou tyto dohody otevřeny dalším členským státům (jak je tomu u francouzsko-německé dohody), nemohou řešit všechny existující praktické problémy, a proto ani nemohou nabídnout ucelenou evropskou odpověď,
- druhou možností je sladit hmotné právo, kterým se řídí dopady manželství a registrovaných partnerství na majetek. Tento přístup však vylučují Smlouvy, protože Unii neposkytují pravomoci v této oblasti, mimochodem neposkytují ji pravomoci ani pokud jde o formy svazků, z nichž majetkové poměry vycházejí, tedy manželství a registrovaného partnerství,
- třetí možností, která je podle Smluv realizovatelná, je přijmout na evropské úrovni pravidla mezinárodního práva soukromého v oblasti majetkových důsledků manželství a registrovaného partnerství.

Proto Komise, jak oznámila ve svém akčním plánu, kterým se provádí Stockholmský program ze dne 20. dubna 2010¹², navrhuje následující iniciativy:

- návrh nařízení Rady o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech majetkových důsledků manželství,
- návrh nařízení Rady o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech majetkových důsledků registrovaného partnerství.

Komise se domnívá, že i když mají oba návrhy velice podobnou strukturu a obsah, bude jednodušší zohlednit zvláštní aspekty každého typu svazku pomocí dvou odlišných právních

¹⁰ Belgie, Dánsko, Německo, Finsko, Francie, Maďarsko, Irsko, Lucembursko, Rakousko, Nizozemsko, Česká republika, Spojené království, Slovinsko a Švédsko.

¹¹ Bilaterální dohoda mezi Německem a Francií, kterou se zavádí nepovinný režim majetkových poměrů v manželství, podepsaná v únoru 2010.

¹² KOM(2010) 171 v konečném znění.

nástrojů než pomocí jednoho nástroje, který by se vztahoval na oba typy svazků. Manželství a registrované partnerství jsou v EU různými právními svazky. Manželství je právní svazek zřízený již dávno, který existuje ve všech 27 členských státech, zatímco registrované partnerství je novější právní svazek známý pouze ve čtrnácti členských státech, jak je uvedeno výše. Proto se některá navrhovaná právní řešení u každého z těchto statusů nevyhnutelně liší.

I když manželství i registrované partnerství mohou být dle členských států otevřena párům různého i stejného pohlaví, oba návrhy jsou z hlediska pohlaví neutrální¹³. Jelikož oba právní předpisy mají společný cíl dát jasnou právní odpověď na problémy, se kterými se setkávají mezinárodní páry v této oblasti, předložení dvou různých nástrojů pomůže vyjasnit pravidla platná pro každý z těchto statusů a usnadní dotyčným občanům a odborníkům jejich výklad.

Vzhledem k jejich úzké souvislosti jsou oba návrhy přijímány současně a formou souboru právních předpisů, aby bylo zdůrazněno odhodlání Komise usnadnit každodenní život mezinárodních párů bez ohledu na skutečnost, zda tyto uzavřely manželství či registrované partnerství. Komise vyzývá Radu, aby tento globální přístup respektovala.

Oba návrhy jsou neutrální z daňového hlediska a nezavádějí žádné změny do vnitrostátních daňových předpisů členských států.

5. DODRŽOVÁNÍ ZÁKLADNÍCH PRÁV

Komise v souladu se strategií účinného uplatňování Listiny základních práv Evropskou unií¹⁴ ověřila, že oba překládané návrhy dodržují v listině stanovená práva.

Nejsou jimi dotčena práva uvedená v člancích 7 a 9 listiny, tedy právo na respektování soukromého a rodinného života a právo uzavřít manželství a založit rodinu v souladu s vnitrostátními zákony.

Posiluje se právo na vlastnictví zakotvené v článku 17 listiny. Předvídatelnost skutečnosti, jaké právo se použije na veškerý majetek páru, totiž manželům a partnerům zajistí účinnější výkon jejich práva na vlastnictví.

Komise rovněž ověřila, že byl zohledněn článek 21 zakazující veškerou diskriminaci, a dbala na to, aby za tímto účelem byla obě navrhovaná znění z hlediska pohlaví neutrální. Nečiní tedy rozdíly založené na sexuální orientaci.

Navrhovaná ustanovení rovněž zlepšují přístup, který mají ke spravedlnosti v Unii občané, zejména manželské páry a páry, které uzavřely registrované partnerství. Usnadňují provádění článku 47 Listiny základních práv, který zaručuje právo na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces. Stanovením objektivních kritérií pro určení příslušného soudu se zamezí paralelním řízením a nepřiměřenému spěchu k soudu.

¹³ Například manželství osob stejného pohlaví schválené podle portugalského práva se bude považovat za rovnocenné manželství mezi osobami různého pohlaví na základě návrhu týkajícího se majetkových poměrů. Oproti tomu registrované partnerství ve Francii mohou uzavřít osoby různého i stejného pohlaví, takže se bude mít za to, že na oba druhy partnerství se vztahuje návrh týkající se majetkových důsledků registrovaných partnerství.

¹⁴ Sdělení Komise, KOM(2010) 573 ze dne 19.10.2010.

6. OBSAH NÁVRHŮ

Návrhy Komise mají odpovědět na následující otázky:

- jaký soud je příslušný k vypořádání majetkových poměrů v manželství nebo majetkových důsledků partnerství?
- jaké právo se pro toto vypořádání použije?
- je rozhodnutí soudu nebo jiného příslušného orgánu členského státu snadno uznáno a vykonáno v jiném členském státě?

6.1. Určení příslušného soudu: soustředění řízení k jednomu soudu a soulad se stávajícími právními předpisy

Návrhy nařízení určují, který soud bude příslušný k vypořádání majetkových poměrů v manželství nebo majetkových důsledků registrovaného partnerství. Komise navrhuje, aby se všechna řízení, tedy rozvodové řízení, rozlukové řízení a řízení k vypořádání majetkových poměrů v manželství, soustředila u jednoho soudu.

Kromě toho usiluje o soulad s evropskými pravidly příslušnosti soudů, které již platí nebo jsou navrhovány v jiných právních nástrojích Unie.

V případě rozvodového nebo rozlukového řízení bude působnost soudů, které jsou pro toto řízení příslušné v souladu s výše uvedeným nařízením Brusel IIa, rozšířena na vypořádání majetkových poměrů v manželství z důvodu rozvodu nebo rozluky.

Stejně tak v případě úmrtí jednoho z manželů nebo partnerů bude působnost soudu příslušného pro vypořádání dědictví¹⁵ rozšířena na otázky související s majetkovými poměry v manželství a majetkovými důsledky partnerství.

Soustředění jednotlivých řízení k jedinému soudu umožní výrazně ušetřit, podle odhadů se bude jednat o úsporu 2 000 až 3 000 EUR na řízení. Občané se nebudou muset obracet na několik soudů podle projednávané věci, například při vypořádávání dědictví nebo rozdělení majetku v případě zániku registrovaného partnerství z důvodu úmrtí jednoho z partnerů.

6.2. Určení rozhodného práva – volba je ponechána manželům

V případě manželství se navrhuje jiný přístup než v případě registrovaného partnerství, protože oba typy svazků se liší.

Manželům je dána možnost zvolit si rozhodné právo. Jedná se nicméně o omezenou volbu, protože je třeba vyloučit možnost, že by si manželé zvolili právo, k němuž jejich svazek nemá žádnou vazbu. Mohou si tedy zvolit buď právo státu svého společného obvyklého bydliště, nebo právo státu, jehož jsou státními příslušníky. Pro případ, kdy si žádné právo nezvolí, je v návrhu obsažen seznam objektivních hraničních určovatелů, na jejichž základě se rozhodné právo určí.

¹⁵ Podle právního předpisu, který se právě projednává.

Navrhovaná řešení umožní zohlednit mobilitu občanů a respektovat samostatné rozhodování manželů a zároveň oběma manželům poskytnout právní jistotu. V případě změny místa obvyklého bydliště z jednoho členského státu do jiného budou mít manželé například možnost bez obtíží změnit právo rozhodné pro vypořádání jejich majetkových poměrů. Stejným přístupem se řídí rovněž nedávno přijaté výše uvedené nařízení Řím III o rozhodném právu ve věcech rozvodu a rozluky.

V případě registrovaných partnerství se taková autonomie nenavrhuje. Návrh přesně vymezuje právo rozhodné pro vypořádání majetkových důsledků partnerství. Vzhledem k tomu, že registrované partnerství není právně upraveno ve všech členských státech Unie a že se právní předpisy členských států, které tento typ svazku zavedly do svých právních řádů, výrazně liší, odkazuje návrh na právo státu registrace partnerství.

Výhodou tohoto pravidla je, že zavádí větší transparentnost do určování rozhodného práva v případech párů, které uzavřely registrované partnerství, a umožňuje jim lépe předvídat možné majetkové důsledky rozlukového řízení.

Komise bude obecně dávat veřejnosti k dispozici informace o vnitrostátních právních předpisech a postupech týkajících se majetkových poměrů i majetkových důsledků registrovaného partnerství, a to vhodnými prostředky, zejména na internetových stránkách Evropské soudní sítě pro občanské a obchodní věci. Stejně se bude postupovat i v případě vnitrostátních ustanovení týkajících se účinků vůči třetím osobám.

6.3. Uznávání a výkon rozhodnutí: rychlý pohyb a výkon rozhodnutí v Unii

Navrhovaná ustanovení, která se týkají uznávání a výkonu rozhodnutí a úředních listin, se podobají ustanovením v návrhu nařízení o vypořádání dědictví¹⁶. Ta odpovídají stávajícím ustanovením v občanských a obchodních věcech¹⁷.

Jejich cílem je zajistit volný pohyb rozhodnutí uvnitř Unie a jejich efektivní výkon, zatímco dnes každý členský stát používá svá vlastní pravidla uznávání a výkonu rozhodnutí vydaných v této oblasti.

Návrhy představují první opatření navržená na úrovni Unie v oblasti majetkových poměrů mezinárodních párů. Týkají se oblasti, která spadá do rodinného práva. V souladu se Smlouvou o fungování Evropské unie se opatření, která se týkají rodinného práva, přijímají v Radě jednomyslně. Komise se proto domnívá, že je vhodné zachovat kontrolu rozhodnutí v této oblasti v členském státě, v němž se žádá o uznání a výkon. Znamená to, že rozhodnutí vydaná v takovém členském státě budou uznána na základě postupu doložky vykonatelnosti u soudu členského státu, v němž se žádá o uznání. Tento postup lze shrnout jako formální ověření dokumentů předložených žalobcem, jak je tomu dnes v občanských a obchodních věcech.

¹⁶ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a úředních listin ve věci dědictví a vytvoření evropského dědického osvědčení – KOM(2009) 154.

¹⁷ Nařízení Rady (ES) č. 44/2001 o příslušnosti, uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. L 12, 16.1.2001, s. 1). Návrh na přepracování nařízení Brusel I byl přijat 14. prosince 2010 – KOM(2010) 748.

Tato nová ustanovení představují výrazný pokrok oproti dnešní situaci, v níž každý členský stát uplatňuje svá vlastní procesní pravidla a své vlastní důvody pro odmítnutí výkonu zahraničních rozhodnutí, což vážně brání pohybu soudních rozhodnutí v této oblasti.

Komise v další fázi a po vyhodnocení provádění navrhovaných opatření a rovnocenných ustanovení výše uvedeného nařízení Brusel IIa posoudí, zda by bylo možné navrhnout jednodušší a automatictější postup.

7. ZÁVĚR

Cílem dvou návrhů nařízení, které Komise předkládá, je zjednodušit život občanů v často obtížných chvílích jejich života. Návrhy tak naplňují závazky, které Komise přijala ve zprávě o evropském občanství.

Návrhy poskytnou větší právní jistotu mezinárodním párům, a to jak párům manželským, tak párům, které žijí v registrovaném partnerství. Při zániku svazku jim umožní určit rozhodné právo pro rozdělení majetku a příslušný soud. Volný pohyb rozhodnutí bude zajištěn automatickým uznáváním těchto rozhodnutí v celé Unii a výkon rozhodnutí bude probíhat jednotným zjednodušeným postupem.

Oba návrhy, které přihlíží k platným i projednávaným právním předpisům, tak doplňují současný právní rámec a zajišťují nutnou soudržnost v oblasti soudní spolupráce v občanských věcech, zejména v oblasti rodinného práva. Stejně jako ostatní opatření přijatá v této oblasti nemají vliv na hmotné právo členských států ve věci majetkových poměrů v manželství a majetkových důsledků registrovaných partnerství. Hmotné právo zůstává v souladu se Smlouvou v pravomoci členských států.